

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри німецької мови

_____ Т.В. Калинюк

_____ 20 __ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНА ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література)*

спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (німецька)*

з додатковою предметною спеціальністю *Середня освіта (Мова і література (англійська / польська)*

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *німецька, англійська/польська, українська*

2020-2021 навчальний рік

Розробники програми:

Боднарчук Тетяна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри німецької мови

Шмирко Олена Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри німецької мови

Крецька Юлія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри німецької мови

Ухвалено на засіданні кафедри німецької мови

Протокол № 9 від 27 серпня 2020 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник/керівники

групи забезпечення освітньої програми

Т.В. Боднарчук

ЗМІСТ

1. Вступ.
2. Мета і завдання практики, компетентності, які мають бути сформовані у здобувача вищої освіти під час проходження практики.
3. Академічна характеристика практики та терміни її проходження.
4. Характеристика баз практики здобувачів.
5. Організація проведення практики.
6. Зміст практики.
7. Звітна документація практики.
8. Обов'язки керівників практики та здобувачів вищої освіти.
9. Правила техніки безпеки.
- 10.Форми і методи контролю.
- 11.Критерії оцінювання результатів навчальної ознайомлювальної педагогічної практики.
- 12.Методика оцінювання результатів навчальної ознайомлювальної педагогічної практики.
- 13.Порядок проведення підсумків практики.
14. Рекомендована література.
- 15.Методичні рекомендації (схема аналізу уроку, схема звіту про практику, вимоги до проведення практично-орієнтованого проєкту з німецької мови).

1. ВСТУП

Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література) з додатковою спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська/польська) і сприяє ознайомленню здобувачів вищої освіти з особливостями роботи вчителя німецької мови закладу загальної середньої освіти, формуванню у них професійно-педагогічних умінь навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. У процесі практики студентам надається можливість спостерігати за індивідуальним стилем роботи досвідчених учителів іноземних мов (німецької, англійської/польської) та зарубіжної літератури, ознайомитися з методами та прийомами роботи на уроці німецької мови.

Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика є логічним продовженням професійної підготовки студента-бакалавра в університеті, що розпочинається навчальною психолого-педагогічною практикою на попередньому курсі. Вона сприяє формуванню позитивного ставлення до обраної професії та індивідуального стилю викладання, стимулюванню мотивації до творчої, дослідницької діяльності, а також спонукає здобувачів-практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних навичок та вмінь.

Програму навчальної ознайомлювальної педагогічної практики здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» розроблено відповідно до:

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (затверджене вченою радою ун-ту 30.05.2018 р., протокол № 5).

2. Освітньо-професійна програма та навчальний план підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література) з додатковою спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська/польська)).

3. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №6 від 30 травня 2017 р.).

4. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №7 від 30 серпня 2018 р.).

5. Накази та листи Міністерства освіти і науки України щодо організації та проведення практики здобувачів.

6. Накази та розпорядження по Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка щодо організації та проведення практики здобувачів.

7. Методичні рекомендації по складанню програм практики здобувачів вищих навчальних закладів України / уклад. : О. Є. Пантелеймонов, Л. М. Кохановський. Київ, 1996.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ У ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної ознайомлювальної педагогічної практики є оволодіння майбутніми вчителями іноземних мов та зарубіжної літератури формами, засобами, методами, технологіями організації навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти, усвідомлення значимості одержаних у процесі теоретичної і практичної підготовки знань для розв'язання практичних завдань на уроці німецької, англійської / польської мов та зарубіжної літератури, розвиток творчої ініціативи, особисте утвердження майбутніх педагогів у доцільності обрання професії вчителя іноземних мов (німецької, англійської/польської) та зарубіжної літератури, формування у них мотивації подальшої навчальної діяльності.

Завдання практики:

- ознайомлення здобувачів з діяльністю закладу загальної середньої освіти;
- вивчення передового практичного досвіду роботи педагогічних працівників баз практики;
- забезпечення умов для адаптації здобувачів до професійної діяльності;
- формування у здобувачів стійкого інтересу до професії вчителя;
- переконання здобувачів вищої освіти у необхідності набуття професійних знань і досконалого володіння ними;
- залучення здобувачів до безпосередньої практичної діяльності, формування у них професійних вмінь і навичок, необхідних для успішного виконання навчально-виховної роботи та оволодіння ефективними методами навчання і виховання;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, що використовуються на уроках німецької, англійської / польської мов та зарубіжної літератури;
- формування навичок творчого педагогічного та методичного пошуку, оволодіння ефективними інноваційними технологіями, формами і методами навчальної та виховної роботи з учнями;
- формування в здобувачів умінь проводити елементи наукових досліджень з використанням ефективних методів і методик, зокрема дистанційних;
- аналіз результатів педагогічної діяльності вчителів іноземних мов (німецької, англійської/польської) та зарубіжної літератури.

Ключові компоненти професійної компетентності

Інтегральна компетентність – здатність виконувати складні спеціалізовані завдання і вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність працювати в команді;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

Фахові компетентності:

- здатність формувати в учнів предметні компетентності;
- здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання;
- здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури;
- здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу;
- здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання іноземної мови й зарубіжної літератури;
- здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання іноземної мови та зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду;
- здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних та діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною та державною мовами), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів в процесі говоріння й підготовки творчих робіт;
- здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять;

- здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання іноземної мови та зарубіжної літератури з метою професійного вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі;
- здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, учителі, батьки та ін.).

За результатами проходження практики студент:

- знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання іноземної мови та зарубіжної літератури;
- знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з іноземної мови та зарубіжної літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності;
- має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань;
- ефективно спілкується у науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

3. АКАДЕМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКИ ТА ТЕРМІНИ ЇЇ ПРОХОДЖЕННЯ

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Мова та література (німецька))
Рівень вищої освіти	бакалавр
Рік навчання	3
Семестр	6
Терміни практики	4 тижні
Кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Кваліфікація	вчитель німецької, англійської/польської мов і зарубіжної літератури
Вид підсумкового контролю	залік

4. ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ

Базою навчальної ознайомлювальної педагогічної практики здобувачів є заклади загальної середньої освіти міста Кам'янець-Подільського, які володіють достатньою методичною базою для того, щоб забезпечити якісну підготовку фахівців за профілем, і таким чином відповідають програмним вимогам практики.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика здобувачів організовується на підставі наказу ректора. Безпосереднє керівництво навчальною ознайомлювальною педагогічною практикою здобувачів здійснюють керівники практики – НПП кафедри німецької мови, кафедри англійської мови / кафедри слов'янської філології та загального мовознавства, кафедри германських мов і зарубіжної літератури.

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачам роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження.

Під час практики здобувачі організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту школи, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку школи, виконують розпорядження адміністрації школи й керівників практики. Беруть участь у позакласній, методичній та інших видах роботи школи.

Для виконання програми практики, реалізації її завдань та проведення окремих видів навчально-виховної роботи з учнями здобувачі закріплюються за певними класами та вчителями. Щоденне навантаження студента становить 6-8 годин робочого часу.

Режим роботи практикантів визначається керівниками практики. Усі практиканти повинні приходити в школу не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в школі визначається змістом та планом проведення практики.

До робочого часу практиканта входить спостереження за роботою вчителів (німецької, англійської / польської мов, зарубіжної літератури), класного керівника та учнів, ведення щоденника практики, самостійне вивчення методичної літератури, добір дидактичних матеріалів, консультації з керівниками тощо.

У разі порушення поставлених вимог студент-практикант усувається від проходження практики. Студент, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки, оцінюються результати роботи.

З першого дня практики здобувачі знайомляться зі специфікою професійної роботи вчителів німецької мови, англійської мови / польської мови, зарубіжної літератури, вивчають зміст і обсяг їх діяльності. Здобувачі

спостерігають за плануванням та проведенням уроків, факультативних та інших позаурочних занять, виконують обов'язки асистента вчителя.

Завдання навчальної ознайомлювальної педагогічної практики реалізуються у три етапи: 1-й – організаційний, 2-й – основний, 3-й – підсумковий.

На організаційному етапі навчальної ознайомлювальної педагогічної практики практикант здійснює таку діяльність:

1. Бере участь у настановчій конференції в університеті, де отримує направлення для проходження практики, настанови щодо її організації.

2. Ознайомлюється зі структурою закладу загальної середньої освіти.

3. Ознайомлюється з основними документами, що регламентують роботу закладу (статут, правила внутрішнього розпорядку, плани роботи школи і вчителів, розклад занять і основні принципи його побудови; класні журнали тощо);

4. Знайомиться з класом.

5. Складає індивідуальний план роботи, узгоджує його з керівниками практики.

6. Обирає тему дослідження для проведення РЕР («Німецька мова»).

7. Узгоджує з керівником практики від кафедри розклад консультацій.

На основному етапі навчальної ознайомлювальної педагогічної практики практикант здійснює таку діяльність:

«Німецька мова»:

1. Відвідує уроки німецької мови, аналізує їх.

2. Розробляє «фотографії» відвіданих уроків, фіксуючи якомога детальніше об'єкти свого спостереження.

3. Допомогає вчителям у виготовленні роздаткового матеріалу та унаочнення.

4. Розробляє тести або завдання на уроки німецької мови із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

5. Допомогає вчителю у перевірці зошитів та письмових робіт.

6. Відвідує позакласні заходи, які проводять учителі німецької мови, і бере участь в їх аналізі.

7. Розробляє сценарій проведення позакласного заходу з німецької мови.

8. Готує матеріали до РЕР та проводить його.

«Англійська мова / Польська мова»:

1. Аналізує за схемою один відвіданий урок з англійської / польської мови.

2. Розробляє на основі комунікативного підходу фрагмент уроку з англійської мови / польської мови.

3. Бере участь у підготовці і проведенні додаткових заходів з англійської / польської мов.

«Зарубіжна література»:

1. Аналізує за схемою один відвіданий урок із зарубіжної літератури.
2. Самостійно розробляє один фрагмент відданого уроку зарубіжної літератури (за вибором) з використанням ігрових технологій.
3. Бере участь у підготовці і проведенні додаткових заходів із зарубіжної літератури.

На підсумковому етапі навчальної ознайомлювальної педагогічної практики студент виконує таку роботу:

1. Готує звітні матеріали з навчальної ознайомлювальної педагогічної практики: щоденник, індивідуальний звіт, фото- та відеоматеріали тощо.
2. Здає звітну документацію керівникам практики для перевірки та оцінювання.
3. Бере участь у підсумковій конференції, де відбувається захист практики.

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

№ з/п	Завдання	Практика у навчальному закладі	Самостійна робота з виконання завдань практики
1.	Участь у настановчій конференції на факультеті.	2 год	--
2.	Ознайомлення з класом, календарно-тематичним та поурочним плануванням учителів іноземних мов, зарубіжної літератури.	6 год	--
3.	Відвідування уроків німецької мови та розробка їх «фотографій».	8 год	14 год
4.	Відвідування уроків з іноземних мов і зарубіжної літератури та їх аналіз.	8 год	18 год
5.	Допомога вчителям-предметникам у виготовленні роздаткового матеріалу та унаочнення.	6 год	14 год
6.	Розробка тестів або завдань на уроки німецької мови із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.	6 год	16 год
7.	Допомога вчителю у перевірці письмових робіт.	6 год	8 год

8.	Розробка сценарію проведення позакласного заходу з німецької мови.	6 год	14 год
9.	Підготовка та проведення РЕР (німецька мова); розробка фрагменту уроку з англійської/польської мов та зарубіжної літератури.	4 год	22 год
10.	Підготовка звітної документації та захист практики.	8 год	14 год
	Всього	60 годин	120 годин

7. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. **Щоденник**, в якому фіксуються всі форми роботи під час практики (відвідування уроків та інших видів занять з мов та зарубіжної літератури, ознайомлення зі шкільними програмами, з календарно-тематичним та урочним плануванням вчителя тощо).

2. **Звіт про проходження практики** за визначеною формою, яка додається.

3. Звітні матеріали з фаху:

Німецька мова:

1. «Фотографії» 2-х відвіданих уроків німецької мови.
2. Аналіз 2-х відвіданих уроків німецької мови.
3. Тести та завдання з німецької мови, які здобувач розробляв під час практики.
4. План-конспект розробленого позакласного заходу з німецької мови.
5. Матеріали дослідницької роботи (РЕР).
6. Звіт про проходження практики (німецька мова) з фото- та відеоматеріалами / презентація у Power Point.

Англійська мова / Польська мова:

1. Аналіз за схемою одного відвіданого уроку з англійської / польської мови.
2. Фрагмент уроку з англійської мови / польської мови, який розроблений на основі комунікативного підходу.

Зарубіжна література:

1. Аналіз за схемою одного відвіданого уроку із зарубіжної літератури.

2. Фрагмент уроку зарубіжної літератури (за вибором), який розроблений із використанням ігрових технологій.

Рекомендації до оформлення звітної документації

Матеріали навчальної ознайомлювальної педагогічної практики подаються у друкованому варіанті.

Оформлення звіту здобувача вищої освіти має відповідати таким вимогам:

- обсяг звіту складає довільну кількість (але не менше 2-х) сторінок комп'ютерного набору;
- текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;
- титульна сторінка оформлюється за встановленою формою.

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх завдань програми практики.

Звітну документацію здають провідному фахівцеві навчального відділу з організації практики на факультеті іноземної філології у триденний термін після її завершення.

Час та місце проведення підсумкової конференції (захист практики) оголошується додатково.

8. ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Керівник практики здобувача вищої освіти від фахової кафедрикафедри:

- контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику;
- до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань організації практики;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- контролює виконання програми практики та дотримання термінів її проведення;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- надає методичну допомогу здобувачам під час проходження практики, перевіряє робочу документацію;

- надає консультації, методичну допомогу здобувачам при підготовці до проведення занять, відвідує, оцінює та аналізує їх;
- проводить консультації з опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти, оцінює результати проходження практики;
- приймає звіти з практики (у складі комісії);
- готує звіт про проведення навчальної ознайомлювальної педагогічної практики.

Керівник практики від бази практики

(здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за проведення практики):

- розподіляє здобувачів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на підприємстві та на робочому місці під час виконання певних видів робіт;
- ознайомлює здобувачів із організацією робіт на робочому місці;
- забезпечує виконання графіків проходження практики в структурних підрозділах підприємства, організації, установи;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами-практикантами сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання дослідницької роботи;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням виконання програми практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від факультету направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконану роботу та її результати;
- вести щоденник практики;

- своєчасно виконати програму практики, подати звіт та захистити його у визначені терміни.

9. ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

Вчитель з метою дотримання вимог охорони праці повинен:

- знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації навчання учнів;
- мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;
- пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу;
- дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;
- дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання роботи або під час знаходження на території навчального закладу;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;
- знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;
- виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі вищої освіти;
- оперативно повідомляти про всі несправності обладнання, виявлені в процесі роботи, про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;
- знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

Під час виконання посадових обов'язків вчителем німецької мови можуть мати місце наступні шкідливі та безпечні фактори:

- недостатнє освітлення робочої зони;
- зорове стомлення при тривалій роботі з документами, зошитами;
- ураження електричним струмом при дотику до струмоведучих частин електрообладнання та електроприладів з порушеною ізоляцією;
- опіки при роботі з нагрівальними приладами;
- підвищена психоемоційна напруга;
- значне голосове навантаження;

- статичне навантаження при незначному загальному м'язовому руховому навантаженні;
- пожежонебезпека;
- висока щільність епідемічних контактів;
- травми і падіння.

Вчитель повинен забезпечити умови для проведення занять у навчальному кабінеті і несе особисту відповідальність за порушення правил безпеки, вимог охорони праці і санітарно-гігієнічних правил. Педагог зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямок евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

У навчальному кабінеті з іноземної мови не допускається знаходження та використання легкозаймистих пожежонебезпечних предметів чи речовин, а також забороняється використання джерел відкритого вогню, обігрівачів, електричних чайників, кип'ятильників, несертифікованих подовжувачів та саморобних пристроїв.

Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території навчального закладу.

Педагогічний працівник повинен пройти навчання і мати навички надання першої домедичної допомоги постраждалим.

При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не торкатися до відкритих і негороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- не включати в електромережу і не відключати прилади мокрими і вологими руками;
- дотримуватися послідовності включення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;
- не залишати включені в електромережу прилади без нагляду, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не пересувати включені в електричну мережу прилади, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;
- не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

Дотримання правил поведінки в аварійних ситуаціях

Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

У разі отримання травми вчитель іноземної мови зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги і звернутися до медичного пункту. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу домедичну допомогу. За необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про факт травмування. Забезпечити до початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і здоров'ю оточуючих) – фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

У разі появи задимлення або загоряння негайно припинити роботу, відключити у щитку відповідне електрообладнання, евакуювати дітей з кабінету до безпечного місця, сповістити голосом про пожежу і вручну задіяти автоматичну пожежну сигналізацію (АПС), викликати пожежну охорону за телефоном 101, повідомити про це адміністрацію навчального закладу. При відсутності явної загрози життю вжити заходів до ліквідації пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

При використанні вогнегасників не можна направляти в бік людей струмінь вуглекислоти і порошку. При користуванні вуглекислотним вогнегасником, щоб уникнути обмороження не братися рукою за розтруб вогнегасника. При загорянні електроустаткування для його гасіння слід застосовувати тільки вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, слід керуватися відповідними інструкціями про порядок дій та Планом евакуації.

10. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання діяльності здобувача-практиканта під час практики; оцінка звіту; характеристика керівника практики від бази практики; підсумковий контроль (залік).

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

- 1. Ступінь та якість виконання завдань практики.**
- 2. Характеристика здобувача вищої освіти від бази практики.**
- 3. Якість оформлення звітної документації.**
- 4. Результати захисту практики перед комісією.**

Загальна оцінка практики

На оцінку **A (90-100 балів)**, **ВІДМІННО** заслуговує практична робота здобувача, який виконав усі завдання практики, змістовно та охайно оформив усю звітну документацію, вчасно здав її керівникові, одержав відмінну

характеристику керівника від бази практики, відмінно захистив практику перед комісією.

На оцінки **В (82-89 балів)** та **С (75-81 бал)**, **ДОБРЕ** заслуговує здобувач, який виконав усі завдання практики, проте отримав певні зауваження від керівників практики, змістовно та охайно оформив усю звітну документацію (з незначними помилками), вчасно здав її керівникові, одержав позитивну характеристику керівника від бази практики, добре захистив практику перед комісією.

Оцінки **Д (67-74 бали)** та **Е (60-66 балів)**, **ЗАДОВІЛЬНО** виставляються здобувачу, який виконав програму практики, проте отримав суттєві зауваження від керівників практики, оформив звітну документацію (із численними помилками), вчасно здав її керівникові, одержав задовільну характеристику керівника від бази практики, задовільно захистив звіт перед комісією.

Оцінка **FX (35-59 балів)**, **НЕЗАДОВІЛЬНО** ставиться здобувачу, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо), або набрав за результатами діяльності менше ніж 60 балів з причин, що не залежали або частково залежали від нього. За рішенням комісії із захисту, практика здобувачу може бути продовжена (але на термін, що вкладається у поточний семестр).

Оцінка **F (менше ніж 34 бали)**, **НЕЗАДОВІЛЬНО** виставляється здобувачу, який без поважних причин не виконав програму практики; не підготував усієї належної документації; не захищав або дуже погано захищав свій звіт перед комісією.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Підсумкова оцінка за національною шкалою		Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рейтингова оцінка з практики
Зараховано	відмінно	A (відмінно)	90 –100
	добре	B (дуже добре)	82 –89
		C (добре)	75 –81
	задовільно	D (задовільно)	66 –74
		E (достатньо)	60 –65
Не зараховано	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	35 –59
		F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	01 –34

12. МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (Німецька мова)

Оцінка за проходження навчальної ознайомлювальної педагогічної практики є комплексною. Максимальна кількість балів – **100**. Оцінювання виконання кожного завдання відбувається за 12-бальною шкалою, які згодом переводяться за формулою у відповідну кількість балів, яка визначена даною робочою програмою, зокрема:

1. «Фотографії» відвіданих уроків – 10 балів.
2. Аналіз відвіданих уроків – 20 балів.
3. План-конспект позакласного заходу з німецької мови – 10 балів.
4. Розроблені тести / завдання з німецької мови – 10 балів.
5. РЕР – 30 балів.
6. Звіт про практику – 10 балів.
7. Захист практики – 10 балів.

13. ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт та інші документи практики (щоденник, характеристика та ін.) подаються на перевірку керівникові практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт подається до захисту у друкованому вигляді.

Щоденник практики — основний документ, що відображає поточну діяльність студента, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звіту студента.

Звітні матеріали навчальної ознайомлювальної педагогічної практики здобувачів (щоденник, звіт, характеристика, відгуки тощо) зберігаються в кабінеті практики на факультеті.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти перед комісією, призначеною керівником практики від факультету. Комісія оцінює результати практики здобувачів вищої освіти у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження, або в Університеті впродовж двох тижнів навчальних занять після завершення практики.

Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених робочою програмою практики. Місце, час і форма приймання заліку з практики визначається деканатом факультету і доводиться до відома здобувачів та керівників практик.

Загальна оцінка за практику вноситься в відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, в залікову книжку/індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за підписом голови комісії та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально) може бути надане право на проходження практики в інший термін за визначених умов.

16.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Крецька Ю.А. Методичні рекомендації щодо організації процесу адаптації майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності засобами діяльності профілюючих кафедр. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. 76 с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно-логічних схемах і таблицях : навчальний посібник / Укл. С.Ю. Ніколаєва, С.В. Гапонова та ін. К.: Ленвіт, 2004. 208 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для здобувачів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / О.Б. Бігич, Н.Ф.Бориско, Г.Е. Борецька та ін. / За ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 334 с.
5. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя німецької мови (видання 3-є, перероблене) / Укл. Т.В. Боднарчук. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2016. 96 с.
6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Затверджено вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка 30 травня 2018 р., протокол № 5. Введено в дію наказом ректора від 30.08.2018 р. № 62-ОД.
7. Шмирко О. С. Методичні рекомендації щодо забезпечення професійного розвитку майбутніх учителів іноземної мови засобами професійного спрямування навчальних занять з фаху. м. Кам'янець-Подільський : «Каліграф» 2015 р. 44 с.
8. Schmyrko O. Materialien für die Berufspraxis. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Каліграф» 2017 р. 82 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

СХЕМА АНАЛІЗУ УРОКУ

1. **Тема:** місце цього уроку в структурі загальної теми, ефективність формулювання, звертання до неї протягом уроку та під час підведення підсумків.

2. **Мета:** доцільність її постановки залежно від теми, точність постановки учбового завдання; добір методів, прийомів для ефективної реалізації мети уроку.

3. **Тип уроку:** структура та її відповідність типу уроку.

4. **Навчальні ситуації,** до яких входять:

- організація уроку (готовність до уроку класного приміщення, учнів, учителя); організація учнів (мобілізація уваги, вимоги до підготовки навчального місця тощо);

- зміст і методика перевірки знань, умінь і навичок учнів; зміст запитань для індивідуального і фронтального опитування, бесід, самостійних творчих робіт; якісна характеристика відповідей учнів; активність класу; підведення підсумків перевірки знань; оцінка відповідей учнів;

- зміст і методика вивчення нового матеріалу; обсяг і система знань, про які веде мову вчитель, методика переказу; наукова та виховна спрямованість навчального матеріалу, його життєва необхідність; систематичність і послідовність переказу, образність, доступність, зв'язок із уже вивченим матеріалом, перспективність; зміст і мета самостійного вивчення школярами навчального матеріалу; проблемні питання і пізнавальні завдання; активізація пізнавальної діяльності, засоби підвищення інтересу й уваги учнів на окремих етапах уроку; залучення учнів до творчої діяльності під час сприйняття й осмислення нового матеріалу; роль і місце демонстраційного експерименту, таблиць та інших наочних засобів навчання; використання класної дошки та учнівських зошитів; роль і місце різноманітних видів робіт з підручником; робота з додатковою літературою; методика обліку знань, умінь і навичок учнів у процесі вивчення нового матеріалу.

5. **Зміст і методика закріплення нового матеріалу.**

6. **Зміст і методика домашніх завдань:** обсяг і види домашніх завдань, поради щодо їх виконання.

7. **Підведення підсумків уроку.** Виконавець – учитель чи учні. Методика виконання.

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання її програми. У звіті практикант аналізує виконану роботу та висловлює пропозиції щодо удосконалення підготовки, організації та проведення практики.

Звіт складається з таких частин: *Титульний аркуш*, Навчальна робота, Методична робота, Науково-дослідницька робота, *Висновки*.

Титульний аркуш звіту

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології

ЗВІТ ПРО НАВЧАЛЬНУ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНУ ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ

здобувача вищої освіти _____ форми навчання
галузі знань _____
спеціальності _____
шифр і назва

_____ прізвище, ім'я та по батькові

Місце проходження педпрактики: _____

Термін проходження педпрактики: _____

Керівник практики з _____ мови _____
ініціали та прізвище оцінка

Керівник практики з _____ мови _____
ініціали та прізвище оцінка

Керівний практики з зарубіжної літератури _____
ініціали та прізвище оцінка

Кам'янець-Подільський

20__ р.

Основні пункти звіту:

I. Навчальна робота

1. Коротка характеристика навчального закладу.
2. Характеристика класу, де проводилася практика: склад, успішність.
3. Кількість відвіданих занять із фахових предметів, їх роль у підготовці до власної навчальної роботи.

4. Планування фрагментів уроків: труднощі, які виникали при плануванні; як їх подолали; засоби, які використовувалися.
5. Індивідуальна робота з учнями, які не встигають з навчальних предметів; шляхи подолання труднощів.
6. Зміст додаткових заходів з іноземних мов та зарубіжної літератури: кількість, тематика, форма проведення, ефективність.
7. Допомога вчителю у перевірці письмових робіт учнів, створенні дидактичних матеріалів, оформленні кабінету.
8. Загальні висновки про оволодіння уміннями і навичками організації навчальної роботи.

II. Методична робота

1. Ознайомлення з основними документами, які регламентують роботу закладу (статут, правила внутрішнього розпорядку, плани роботи школи і вчителів, розклад занять і основні принципи його побудови; класні журнали тощо).
2. Бесіди з представниками адміністрації навчального закладу, класним керівником, учителями-предметниками (вказати теми).
3. Участь у роботі методичних секцій, семінарів (якщо брали участь).
4. Опрацювання методичної літератури.
5. Знайомство з обладнанням фахових кабінетів.

III. Науково-дослідницька робота

1. Організація, методика проведення і результати дослідницької роботи з фаху (якщо така проводилась): тема дослідження, що зроблено з теми, як будуть використані результати.
2. Узагальнення передового педагогічного досвіду в даному навчальному закладі.

Висновки

1. Які знання, уміння та навички здобуті упродовж практики.
2. Позитивне в організації та проведенні практики.
3. Недоліки, виявленні під час практики.
4. Пропозиції щодо удосконалення підготовки, організації та проведення практики.

Дата

Підпис здобувача вищої освіти